СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го КВІТНЯ 1951. No. 78. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL, 4, 19 1. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СЕНАТ ОБМЕЖУЄ ВИСИЛКУ ВІЙСЬКА ДО ЕВРОПИ

Вашингтон, 2 квітня. — Голосування сенату над висилкою війська до Европи виказало несподівану зміну в настроях. В засаді сенат 49 голосами проти 43 одобрив пляни президента Трумана, щоб вислати чотири дивізії наземної армії до Европи, одначе водночас прийняв поправку до давнішої резолюції, щоб президент засягнув ради сенату перед висилкою додаткових дивізій на оборону Західної Европи. Заки прийшло до останнього голосування сенат 46 голосами проти 44 признав президентові необмежене право при висилці армії заморе. Щойно опісля появився внесок, щоб цю справу ще раз взяти під застанову, а його вислідом була кінцева зміна. Хоч ухвала не має сили закону і є тільки дорадча, то несподівана більшість при голосуванні поразила прихильників адміністрації до тієї міри, що вони залишили на наступний день викінчення справи висилки війська заморе. Крім резолюції про саму висилку є ще інші резолюції й поправки, які споріднені з першою. Вони відносяться до виконання умов з Атлантійського Пакту, а вислід голосування над ними може багато заважити на свободі рухів ген. Двайта Д. Айзенгавера команданта оборонних сил країн, приналежних до цього пакту.

ПІЯНІСТ БАРЕРЕ ПОМЕР ПІДЧАС КОНЦЕРТУ

Ню Йорк.— Звісний російський піяніст, Симон Бapepe, народжений 55 років тому в Одесі, помер підчас вечірнього концерту в Карнеґі Голл внаслідок удару крови на мозок. Концерт улаштовувала Американсько - Скандинавська Фундація при допомозі симфонічної орхестри. Барере грав вступну сольову партію до твору Ґріґа, коли нагло похилився на піяно і перестав грати. Орхестра застановила гру на коротку хвилину, однак докінчила свою точку. Після неї виступив тенор соліст і не дав публіці до пізнання, що сталося на сцені. Щойно при кінці проголошено несподівану смерть артиста. Його жінка й син були в тому часі на залі.

ПІДПРИЄМЕЦЬ МОЖЕ ВИКИНУТИ З РОБОТИ РОБІТНИКА ПІСЛЯ СТРАЙКУ

Вашинґтон. — Краєва Рада Робітничих Відносин одноголосно вирішила, що підприємець має право відставити робітника з праці вже після наладнаного страйку, якщо погроза нового страйку шкодить йому в бизнесі. Це є інтерпретація постанови закону Тефта-Гартлі, який дає власникові або завідателеві дають зброю таку сильну, як мають робітники в страйку. При вирішуванні іншої постанови рада більшістю трьох голосів проти двох вирішила, що підприємець не має права закрити фабрику або відмовитися прийняти наново робітника, доки юнія не закінчить страйку.

● **Пакістан погодився прийняти** плян Ради Безпеки для закінчення непорозумінь з Індією щодо Кашміру та заповів повну піддержку в праці посередника О. Н.

НІЧНА ПРАЦЯ ФЕДЕРАЛЬНИХ РОБІТНИКІВ

Вашинґтон. — Конґресмен Там Моррей з Теннесі, голова комісії цивільної оборони вийшов з проєктом завести нічну працю для федеральних бюрових працівників, щоб таким чином заощадити місце для приміщення бюр. Коли б його прийняли, тоді було б дві зміни працівників. Негайно після денної приходили б нічні, головно помічні сили, які переводять рахункові калькуляції. Кількість робітників в Федеральних бюрах росте і для них треба місця.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ, ВІНСЕНТ ОРІОЛ, виступив перед спільною сесією Конґресу у Вашинґтоні, висловлюючись проти невтральности та ізоляціонізму, вважаючи їх „абсурдами і історичним нонсенсом". За Оріолем сидить заступник президента Барклі та спікер Палати Репрезентантів, Сем Рейборн. Сенатори і конґресмени влаштували Оріолеві велику овацію.

Оріол у Конгресі: Франція заборолом Европи

Вашинґтон, 2 квітня. — Президент Франції, Вінсент Оріол, попрощався рано з президентом Труманом у Білому Домі, а пополудні виголосив промову на спільнім зібранні обох палат Конґресу. В своїй промові він заявив зібраним конґресменам: „Французький нарід уже знає, що коли Франція упаде, тоді ціла Европа попаде в кайдани і з усією своєю можливою силою стане на службі наїзника. Тоді цілий світ, ба, навіть і сама цивілізація опиниться в смертельній небезпеці". Після того Оріол описав Францію як завзяту прихильницю европейської федерації для співпраці зі Злученими Державами і виявив, що Франція працює над розробленням Пляну Шумана для економічного об'єднання західно-европейських держав.

Промова Оріола тривала 27 мінут. Він виголосив її у французькій мові, одначе перед тим її роздано конґресменам в англійськім перекладі і це дало конґресменам спроможність оплескувати її оваційно.

Після промови през. Оріол і його оточення виїхали до міста Ню Йорку, де їх прийнято гостинно на вечері в готелю Валдорф Асторія у приявності 5,000 осіб. Відповідаючи на промову посадника міста Вінсента Імпеллітері, през. Оріол запевнив Західній світ, що Франція вже видужала з ран після другої світової війни і що готова, разом із Злученими Державами боротися „за мир і волю цілого світу".

БРИТАНІЯ ГОТОВА БОРОТИСЯ ЗА СПРАВИ, В ЯКІ ВОНА ВІРИТЬ

Лондон, 3. квітня. — Британський міністер закордонних справ, Геребрт Моррісон, заяви вчора ввечорі, що Британія змагає до полагодження міжнародних проблем шляхом порозуміння, але не апізерства. „Якщо хтонебудь задумує відступити від переговорів та пробувати накинути силою полагодження справи, він зустрінеться з нашою ґотовістю боротися за справи, в які ми віримо", — твердив Моррісон, заявляючи рівночасно, що теперішній час він вважає за слушний „психологічний момент" для всіх, хто вмішаний в корейську війну, щоб її закінчити. В своєму першому більшому виступі в характері міністра закордонних справ, Моррісон підкреслив головні напрямні британської закордонної політики, які зводяться до головного твердження, що Британія бажає собі миру, але не за всяку ціну, бо така ніколи до миру не доводить. По його думці, всі теперішні міжнародні проблеми, чи то на Далекому Сході, на Близькому Сході чи в Европі, треба розглядати — спільно, на базі тих головних принципів, що ділять сьогоднішній світ на Схід і Захід.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ФОРМАЛЬНО ПЕРЕБРАВ КОМАНДУВАННЯ В ЕВРОПІ

Париж, 3. квітня. — Ген. Двайт Айзенгавер урухомив вчора формально головне командування аліянтських збройних сил в Европі та перебрав пост головного команданта. — На короткій пресовій конференції він: 1. Вияснив, що з політичних міркувань він досі ще не створив свого південного командування. — 2. Заповів, що він не збирається обороняти Европи тільки з малого скравка французької території в околиці порту Брест; — 3. Висловив переконання про дальший розвиток і ріст оборонної сили Заходу; незалежно від рішень конференції „чотирьох великих". Ген. Айзенгавер звернув окрему увагу на потребу поспіху в оборонній підготовці, в організації і мобілізації та вишколі військ, як теж в розвитку воєнної індустрії.

АЛІЯНТИ КАСУЮТЬ ОБМЕЖЕННЯ ВОЄННОЇ ПРОДУКЦІЇ В НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Німеччина, 3 квітня. — Аліянтська Висока Комісія в Німеччині повідомила вчора про далекойдуче звільнення німецької воєнної продукції від наложених на неї після війни обмежень та про модифікацію протикартилевого закону щодо стальної і вуґільної індустрії Рурського басейну. Перше рішення дозволить німецькій індустрії знову продукувати зброю і амуніцію, хоча аліянтська контроля тої продукції залишається в повній силі. Рішення відносно картелів видане у зв'язку з поступовим оформлюванням Пляну Шумана, що злучить французьку, німецьку та іншу важку промисловість і підпорядкує її „вищій міжнародній владі". Деякі обмеження воєнної індустрії ще залишаються в силі, але в основному Німеччина своєю індустрією тепер буде вповні включена в оборонну підготовку Західної Европи.

● **Сто стипендій на студії медицини й дентистики** признав виховний департамент стейту Ню Йорк в Олбені.

ЗУАДК ПРОГОЛОСИВ ЗБІРКОВУ КАМПАНІЮ „ВЕЛИКОДНЬОЇ ПИСАНКИ"

Филаделфія, 3. квітня. — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет проголосив сьогодні кампанію збірки фондів „Великодньої Писанки" на допомогово-переселенчі цілі. — Кампанію проголошено в порозумінні з Українським Конґресовим Комітетом і її ціллю є зібрати впродовж квітня і травня — 100,000 долярів, необхідних ЗУАДКомітетові на успішне завершення переселенчої акції, на забезпечення найконечнішої допомоги тим українським скитальцям, які з будь-яких причин не зможуть з переселення скористати та на розбудову апарату ЗУАДКомітету, як це вирішено на останніх річних нарадах, щоб підготовити Комітет до величезних завдань, які могли б йому припасти на випадок війни. Під час кампанії ЗУАДКомітет сподіється знову основно вияснити цілий ряд важливих для українсько-американського загалу харитативних проблем та зактивізувати наші громади для збірки фондів на найбільш благородні цілі. Офіціяльне повідомлення в справі „Великодної Писанки" на ст. 3-тій в цьому числі.

МІЖ-АМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ОДОРБРИЛА ЗАЯВУ ЄДНОСТИ

Вашинґтон. — На пополудневім повнім засіданні міністрів закордонних справ двадцяти один американських республік одобрено чотири на всі заставки виправлені резолюції, які разом творитимуть „Деклярацію з Вашинґтону". У них міститься заява єдности усіх республік проти міжнародної комуністичної аґресії і постанова боротися матеріяльно і духово проти цієї небезпеки. Дальше згадується про потребу посилення демократичних засад в Західній півкулі і поправи економічних та культурних відносин серед населення американських країн.

ХАРЧ ДЛЯ МІЛЬЙОНА ОСІБ НА ВИПАДОК НАПАДУ

Ню Йорк. — Плян для масового прохарчування мільйона осіб на випадок нападу атомовою бомбою з повітря придумала Комісія Цивільної Оборони стейту Ню Йорк. Вказівки для необхідного харчування вислано до 104 місцевих, повітових і стейтових оборонних директорів з зазивом, щоб вони взяли під увагу різні льокалі, які надаються на видання харчів. Предсідник і директор комісії, полк. Лоренс Вилкінсон оприлюднює, що „плян на випадок необхідности" придуманий так, щоб можна було його застосувати безпосередно після атаки, коли то важко буде дістати харчі звичайними способами.

Посадник міста Ню Йорку приготовив міський бюджет на наступний рік з видатками передбаченими на $1,330,103,-000. Є це найбільший міський бюджет в цілій історії. Він достосований до вимог теперішнього життя і передбачує видатки міста на цивільну оборону.

ТРЕБА ЩЕ ПОНАД 51 МІЛЬЙОН НА АТОМОВУ ЗБРОЮ

Вашинґтон. — Президент Труман звернувся до Конґресу за ухвалення додаткових $51,300,000 на „наглий виріб і засоби для дослідів" для Комісії Атомової Енергії. Ці гроші потрібні ще в біжучім скарбовім році, який кінчиться 30 червня. Крім цього президент зажадав на теперішній скарбовий рік ще $1 200,000 додатку на Бюро Урядових Друків, яке виконує роботи для Конґресу, дальше зажадав змін в бюджеті на скарбовий рік 1952, щоб заощадити коло п'ять мільйонів долярів. Теж треба ще $300,000 для департаменту пошт, щоб закупити рахункові машини.

Секретар скарбу, Джан В. Снайдер, повідомив Конґрес, що на біжучий рік треба тільки десять біліонів нових податків, щоб зрівноважити приходи з видатками на оборону. Зменшення в податках стало можливе тому, що в біжучім фіскальнім році заощаджено досі понад три біліони. Снайдер одначе повідомив, що наступного року треба буде піднести податки на шість з половиною біліона долярів.

В АМЕРИЦІ

● **Сконфіскували автомати на кораблі Европа,** який відбуває подорожі попри східні побережжя. Нюйорська поліція називає „старомодними одноручними бандитами" машини, які продають деякі речі автоматично за вкинений у них гріш.

● **Америка повторяє помилку в Індії,** яку зробила у відношенні до комуністів в Китаю, твердить кол. голова Комісії Атомової Енергії, Дейвид Ліліенталь. Він щойно повернувся з Індії і каже, що Америка потайки переговорює з Індією про постачання харчових матеріялів, серед яких можна замішати теж матеріяли для виробу атомової бомби, як це сталося при посилках до Росії.

● **18.000 добровольців для ратування людей на випадок нападу атомової бомби з повітря** потребує місто Ню Йорк. Комісар цивільної оборони Артур Валандер оголосив відповідний зазив за зголошування добровольців.

● **Конґресмен Френклин Д. Рузвелт** домагається сформування „професійного кодексу етики" для практичних політичних діячів. До такого висновку прийшов він після оприлюднення результату слідства сенатської комісії під проводом сен. Кіфовера.

63 ВОРОЖІ ДИВІЗІЇ В КОРЕЇ ГОТОВІ ДО НАСТУПУ

Токіо, 3. квітня. — Ген. Мек Артур вчора повідомив, що ворог сконцентрував на фронті в Кореї 63 комуно-китайські дивізії, які в кожній хвилині можуть дістати наказ до наступу на аліянтські позиції. Як допустити, що кожна ворожа дивізія має округло 7,000 вояків, то разом там є поверх 440,000 червоних вояків, найбільша людська сила, яка досі була заанґажована в корейській війні. Впродовж вчорашнього дня аліянтські патрулі знову переходили лінію 38-мої паралелі, випробовуючи ворожі позиції, звідки сподіються нового наступу червоних. Ген. Мек Артур в свойому комунікаті повідомляє, що ворог зайнятий тепер тактичним і стратегічним перегрупуванням „більших сил" в безпосередньому віддаленні від фронту, доповнюючи головно дивізії, що були почетвертовані під час аліянтської — „вбивчої офензиви". Величезна чисельна перевага ворога рекомпезується для аліянтів в деякій мірі трудноща̇ми постачання від манджурського кордону та абсолютним опануванням повітряних просторів. Теж впродовж вчорашньої ночі аліянтська авіяційна розвідка ствердила найсильніший досі рух вантажних автомашин за ворожими лініями. Більшість того постачання скеровується на центральний фронт, на якому „в кожній хвилині" може початися ворожий наступ, — стверджується в аліянтському повідомленні. Вчорашній день на фронті позначився тільки припадковими перестрілками, як „численні" аліянтські патрулі переходили 38-му паралелю та випробовували ворожу силу. З провірених інформацій виходило б, що ворог вже сконцентрував в перших лініях центрального фронту шість своїх дивізій, з чотирма іншими дивізіями в резерві. Рейдам аліянтських патруль поза паралелю не приділюється більшої уваги ані з аліянтського ані з ворожого боку і теж не робиться з цього жадної ані військової ані політичної проблеми, вважаючи це звичайною фронтовою рутиною.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР В КИТАЮ

Гонґ Конґ, 3 квітня. — Тоді, як маси комуно-китайських військ на фронті в Кореї приготовляються до нового наступу, що коштуватиме їм нові гекатомби жертв, в самому Китаю не менших жертв вимагає червона „народно-демократична диктатура" Мао Це-тунґа. З одержаних тут офіціяльних комуно - китайських повідомлень виходить, що в останніх днях жертвою скаженої чистки „контрреволюційних елементев" впало дальших 90 осіб в Шанхаю і щонайменше 32 в Кантоні.

ЯПОНЦІ КРИТИЧНІ ДО ПРОЄКТУ ДОГОВОРУ

Токіо, 3 квітня. — Хоча інформації Джана Фостера Доллеса з минулої суботи про головні напрямні приготованого вже проєкту мирового договору з Японією тут в японських колах прийнято назагал прихильно та вважається, що вони обіцюють багато більше ніж Японія сама могла сподіватися після капітуляції, проте в останньому видвигається теж деякі критичнії спостереження. Діло в тому, що японці мають тепер амбіцію стати аліянтським „заборолом проти комунізму" на Далекому Сході, а виявлені напрямні проєкту мирового договору не задовольняють їх національних аспірацій під цим оглядом.

70% КАНАДІЙСЬКОГО КОНТИНГЕНТУ ДЛЯ КОРЕЇ

Токіо, 3 квітня. — Сімдесять процент з усіх 10,000 канадійських військ, поставлених Об'єднаним Націям до розпорядження до служби „де було б потрібно", вже є або в найближчому часі прибуде до Кореї — заявив командант канадійських частин в Кореї, ген. Джан Рокінґгем.

СКОТЛЕНД ЯРД ЗНАЄ ТАЄМНИЦЮ ВИКРАДЕННЯ КОРОНАЦІЙНОГО КАМЕНЯ

Лондон, 3 квітня. — Скотленд Ярд, легендарна британська таємна поліція, вже мала цілком вияснити таємницю „зникнення" коронаційного каменя з Вестмінстерської каплиці на Святий Вечір, але досі вагається заарештувати зв'язаних з цим осіб. Діло в тому, що камінь викрадено на політичному шкотсько-англійському тлі. Камінь був власністю шкотів і його перевезли до Лондону за часів короля Едварда. Скотленд Ярд мала вияснити всі обставини викрадення того важкого на 485 фунтів пісковика та приготовила відповідне звідомлення, в якому подається всі подробиці, за виїмком найважнішої іменно, місця сховку каменя тепер. Звідомлення передано під розгляд найвищим поліційним властям, генеральному прокураторові і, правдоподібно, самій раді міністрів, але досі ніхто з них ще не поважився видати наказ арешту виновників. Це зв'язується з кількакратною осторогою для Скотленд Ярду, що на випадок арешту тих, які були вмішані в крадіж каменя, 3,000 студентів з Ґлезґов відбудуть „похід на Лондон" в своїх шкотських костюмах (спідниці замість штанів) та граючи на шкотських „беґ-пайпах" — мішкових сопілках. Власне ці сопілки мали б бути головною причиною вагання Скотленд Ярду щодо арешту виновників.

ТЕЖ ІРАК ПОГРОЖУЄ НАЦІОНАЛІЗАЦІЄЮ НАФТИ

Баґдад, Ірак, 3. квітня. — Нурі Саід, премієр Іраку, повідомив, що на випадок, коли б закордонні власники нафтових піль в тій країні дальше відмовлялися задовольнити домагання уряду щодо більшої заплати, вони можуть втратити свої концесії. Якщо вони ці домагання задовольнять, тоді націоналізація нафтових піль не буде конечна — заявив премієр в своєму звіті до парляментарного фінансового комітету, відповідаючи на запит групи послів, що домагаються націоналізації. Найбільші концесії в Іраку мають американські і англійські, як теж французькі голяндські та інші нафтові компанії. Рівночасно з Ірану повідомляється, що там в південних нафтових районах продовжуються страйки і заворушення, хоча вже не мають масового і одностайного характеру.

В СВІТІ

● **Італійські ліві соціялісти** змінили неґативне досі своє становище до Атлантійського Пакту, проголошуючи його „конечністю в теперішніх обставинах".

● **Югославія рішила відступити** від введених вже раніше совєтських колективних метод в сільському господарстві та достосувати їх до західних практик.

● **Британський уряд** розглядає можливість відкликання своїх військ зі зони Суеського каналу, але не може прийти до відповідного рішення.

● **На два роки ув'язнення** засудив британський військовий суд одного дезертира, що перебув 10 місяців в совєтській зоні Німеччини і добровільно вернувся назад, кажучи, що „вже має досить комунізму".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ҐАЛЬОПУЮЧА ІНФЛЯЦІЯ"

Чарлз Е. Вилсон, директор Мобілізації Оборони, передав президентові Труманові свій квартальний звіт, з якого повіває широким оптимізмом, коли йдеться про виробництво Злучених Держав, і то як для воєнних, так і цивільних потреб. В часі, коли секретар оборони, ген. Маршал, на підставі звітів розвідки виявляє, що Росія може почати війну навіть у цьому році, усі вільні народи зацікавлені, цілком зрозуміло, головно американською воєнною продукцією. Хоч вона щойно в 1952 році дійде до верха, проте вже нині можна твердити, що Злучені Держави „відносно забезпечені", — твердить Вилсон. Очевидно, що до цього треба ще додати і три мільйони вже готового змобілізованого війська.

Вилсон подав президентові ще другий звіт, в якому обговорив мобілізацію воєнних сил вільного світу. З нього пізнати, як багато зробила американська допомога для вільної Европи, виробництво якої тепер подвоїлось, а держави, обняті Північно-Атлантійським Пактом, уже мають понад два мільйони узброєних вояків. Теж стверджено, що знищені країни подвоїли видатки на зброєння, а така країна, як Канада, ці видатки збільшила втроє. Все це вважає Вилсон великим успіхом, порівнюючи теперішній стан з тим, що було два роки тому. Тільки не все гаразд з американським доляром. Не є він тим, чим був давніше і, що найгірше, вартість його постійно спадає, а інфляція зростає. Це знов загрожує економічному життi не тільки Америки, але й цілого вільного світу.

На економічний крах Америки жде нетерпеливо Сталін. Якраз тому, як пишуть воєнні знавці, Сталін не хоче тепер рішитися на війну зі Злученими Державами, бо він переконаний, що большевизм запанує в Америці й без війни, наслідком економічної катастрофи. Вправді нічо не діється в Америці, що вказувало б на можливість аж такої катастрофи, проте Сталін вважає, що вона неминуча. Ці розумування Сталіна та йому подібних марксистів не турбували б Америку, бо наразі виробництво цеї країни оцінюється річно на суму понад 300 біліонів долярів, а незабаром треба буде мати ще додаткових 3 мільйони робітників. Лякає одначе та обставина, що не зважаючи на різні урядові обмеження, ціни на товари все одно далі піднімаються. Навіть говориться уже про „шесту рунду", себто про ще одно підвищення заробітної платні. Ясно, що цього домагання робітничі юнії не піднімали б, коли б не зростала дорожнеча та коли б покупна вартість доляра не падала.

Злучена Конґресова Комісія для Економічного Звіту, маючи на увазі велику руїну, яку може спричинити оця зростаюча інфляція, звернулася з пересторогою не тільки до уряду, але до всього населення країни, стверджуючи, що тепер маємо уже до діла з „ґальопуючою інфляцією". В країні є забагато пливкого гроша вже тому, що сама держава видає велитенські суми на зброєння, тепер по два біліони долярів місячно, а незабаром видаватиме вдвоє більше. Теж населення забагато купує в переконанні, що незабаром забракне товарів. Це немудре, бо навіть якби війна вибухла, то не забракне нічого, що потрібне до нормального цивільного запотребування. Минула війна навчила Америку багато теж і під цим оглядом.

Наразі заради такі. Поменше видавати грошей як державі так і людям, не затягати довгів, не брати нічого на кредит. Державна скарбниця повинна покривати усі видатки обов'язково з того, що вона отримує з податків. Це означало б підвищення річного податку вже в цьому році на яких 16,500,000,000 долярів. Якраз цеї суми домагається президент Труман. До цього треба б ще додати тісну контролю цін і заробітних платень та банкового кредиту. Це ті конечні міри, за які вже треба завтра братись, якщо інфляція має бути взята в карби.

Хлоп'ячі Клюби Америки

Краєвий директор організації „Бойс Клобс оф Амеріка", Дейвид В. Армстронґ, оповістив, що тиждень 2-8 квітня буде „Тижнем Краєвих Хлоп'ячих Клюбів". Його, в першу чергу, святкуватимуть члени Хлоп'ячих Клюбів, яких число доходить до 335,000, а з ними теж і громадянство.

Цього року це свято важливіше ніж звичайно, а це з уваги на політичне й суспільне положення Америки. У спеціяльнім привіті, висланім до голови організації, пише президент Труман з Білого Дому: „У часах теперішнього конфлікту між протилежними ладами, на яких оперте людське життя, нам приходиться не тільки підтримати американський лад, але й вказати на його здорові підстави в нашій щоденній діяльности. Хлоп'ячі Клюби Америки підкреслюють демократичний лад тим, що дають релігійним і расовим (етнічним) групам нагоду втримувати свої власні клюби, розвивати особисту ініціятиву і привчатися, як шанувати своїх співжителів. Надіюся, що святкування Тижня Хлоп'ячих Клюбів зверне увагу всіх американців, щоб підготовити молодь до таких завдань, які стоять перед ними".

Це є загальна заохота президента, яка для декого може виглядати дуже „урядовою". Одначе так не є. Його завваги тепер дуже актуальні як для родовитих американців, так і для тих „нових", що приїжджають до гостинних берегів Америки без належного підготування і повного зрозуміння внутрішніх відносин цієї країни.

Коли йдеться про „американський лад життя", то під цим треба розуміти демократичний лад у противенстві до тоталітарних ладів, які запанували в різних частинах Европи. Американський демократичний лад, попри свої добрі сторони, має теж і багато недомагань, які даються взнаки біднішому населенню. Наприклад, бідним важко втримати дітей у належній контролі головно тому, що батьки, часто обоє, тобто батько й мама, ідуть до праці, полишаючи доростаючі діти у позашкільних годинах без опіки і нагляду. Якраз тепер вийшли на яв жахливі вісті про продаж наркотиків серед шкільної дітвори, організацію кримінальних хлоп'ячих ватаг для взаємного поборювання себе, чи організацію нелітних вломників. Це є вицвіт надзвичайного скупчення людей у великих середовищах.

Тут замало нарікати, що над такими пороками і злочинами повинна чувати поліція. Поліція не заступить суспільної опіки, ані не всилі дати провід доростаючій молоді. Судді, які мають до діла з хлоп'ячими пороками постійно накликають батьків: **Заохочуйте своїх дітей, щоб вони вступали в члени молодечих клюбів.**

Саме тепер, з нагоди тижня „Нешенел Бойс' Клоб Вік", є нагода приглянутися діяльносин Хлоп'ячих Клюбів і зрозуміти їхню вартість. Програма святкування для цілої країни є однакова. Понеділок це „День Приязні", як день відкриття тижня. Вівторок це „Родинний Вечір" в якому можна до хлоп'ячих клюбів привести сестер, сусідніх дівчат або й мамів. Середа це „День Алюмнів", тобто таких осіб, які колись належали до хлоп'ячих клюбів, а тепер займають якесь становище серед громадянства. Між алюмнами є і сенатори, є визначні письменники, є журналісти, зірки гри в бейзбол і в інших спортах. Всі вони сходяться в хлоп'ячих клюбах для висловлення признання цій організації за підготовку до майбутнього життя. Четвер — це „Ювілейний День", у якому відбудуться різні імпрези по клюбах. П'ятниця — це патріотичний „День Пізнання Вашої Америки". До цього не треба пояснень. Треба приглянутися, яку спадщину дістала Америка від своїх попередніх поколінь. Субота — це „День Громадської Служби" для співпраці з купцями й підприємцями в їхніх місцевостях, а неділя — це „Церковний і Родинний День", в якому хлопці мають провести час на Богослуженні і в товаристві свого батька-мами.

Крім привіту президента висловили ще свої побажання такі провідні люди, як секретар оборони Джордж Маршал, кардинал Франсіс Спелман з Ню Йорку; голова „Громадянських Кас" — Стенлі К. Аллін, і такі організації, як: Конґрес Індустріяльних Організацій, Американська Федерація Праці, та „Інтернаціонал Оптимістів", який має головну квартиру в Ст. Луїс.

Микола Чубатий

Приятелі та вороги українського народу

Немає ніякого сумніву, що одною із головних причин чому український нарід ще донині не має власної держави, чому він сам не є ще правдивим господарем на рідній землі, є величезне багатство української землі. Коли б Україна не була чорноземом, а тільки пустелею або скалами — невжитками, ніхто не пхався б у цю країну з такою силою, як це діялося впродовж історичних та передісторичних часів. Багатство української землі, її родюча почва — приманювала кочовиків вже в далеку давнину, підземні багатства України і вихід на Чорне Море є причиною, що Москва вважає Україну своєю другою підпорою та не хоче її відпустити, не бажаючи бути великаном на одній нозі. Тільки повне зломання сили російського наїзника, тільки розбиття російської імперії може принести Україні тривале визволення і приязне життя зі всіми сусідами. Дальший спокій України залежатиме від того, чи не виросте десь близько України нова сила, що знов захоче поживитися багатствами України та тим самим загрожувати українській самостійности. Що так є, найкраще свідчить політика націстичної Німеччини. Таж Україна не межує з Німеччиною. Доволі широка територія польського народу відділяє Україну від Німеччини, проте, як тільки на сході Европи заносилося на упадок совєтської імперії після наступу Гітлера на Совєти постає, здавалося б, неприродний новий ворог України — Німеччина, що прямує до нового її поневолення.

Вороги українського народу, які в більшій чи меншій мірі заінтересовані в цьому, щоб Україна не стала вільною, звичайно ширять в світі такі погляди, мовляв, українці не зможуть з ніяким сусідом жити в згоді. Вони, мовляв, воюють з росіянами, з поляками, румунами, мадярами, чехами та ще з ким. Українці, кажуть вони далі, це незгідлива нація, яка має повно ворогів, а мало приятелів. Таке твердження, очевидно, помилкове і злобне, бо вина тут не в українськім народі, а в тих, що пхаються на українську землю.

Кинувши оком взад, в історичне минуле, треба ствердити, що вороги України постійно мінялися. Найгрізніші вороги ставали нерідко менше грізними противниками України, щоб при зміні політичної констеляції у східній Европі стати навіть приятелями України. Минуле українського народу — вчить, що Україна завжди мала і лютих ворогів і добрих приятелів.

Від перших історичних часів України її найлютійшими ворогами були кочовики, що раз-у-раз вдаряли у східні межі України руйнуючи найчастіше степове Лівобережжя. Коли б так в 12-тім столітті хтось спитає був українця, який найбільший ворог його батьківщини, то був би дістав відповідь: половці. — Архитвір тогочасної української літератури, — „Слово о Полку Ігоря", не насуває в цій справі ніякого сумніву. Минуло сто літ, і надтягнув зі Сходу грізніший ворог — татари. Половці голосяться на союзників України, щоб боротися проти спільного ворога — татарів.

Недругом України вже й в тих часах була також Польща, але не могла пірватися на завоювання України, бо сама була розбита на дрібні уділи, а з другого боку на неї зі заходу натискали німці, випираючи її з її західних провінцій, що годі скоро німчилися.

Найбільше ворогів мала Україна по упадку української держави в 15-тім та в 16-тім століттю, коли поміж сусідами України розгорівся бій за посідання української землі. Зі заходу напирала на Україну Польща та опановувала одну частину України за другою, починаючи від загарбання Галичини та Холмщини. З полудня татари, оперті о турецьку силу, постійно набігали на Україну та перемінювали її в пустелю. В перших історичних думах українського народу, татари та турки оспівані як головні вороги України. Тому оборона України проти них була рівнозначна з обороною християнської віри та української цивілізації. І хоч Польща тоді вже надобре вгризлася в українську територію, головним ворогом України були таки татари та турки. Ціле думання, ціле відчування українського народу звернене проти невірних, проти музулман, „ворогів віри християнської".

16-те століття — це століття величезного зросту сили Польщі. Зі зростом її політичної сили росте польський натиск на український нарід, на його церкву, на українську культуру. Таким чином Польща стає скоро головним на найбільше загрозливим ворогом України. Як передше ідеалом українського боєвика була оборона віри християнської взагалі, так тепер, коли Польща стала насильно насаджувати на Україну чуже латинське християнство, проголошуючи свою „католицьку місію на сході", вже не християнство як таке, але „східне християнство греческього закону" було тим ідеалом українця, який треба було боронити через наступ Польщі. Отже щойно латино-польський натиск на Україну, мнима місія Польщі, як апостола католицтва на сході, витворили на Україні ворожнечу до обох. Щойно тоді православіє стає немов національною вірою українців., бо в старім періоді княжої України, український нарід виразно стояв культурно та релігійно по середині поміж католицьким Римом та православною Византією, склонюючись симпатіями частіше навіть до заходу. Тут лежить корінь розуміння труднощів, з якими стрінулася при кінці 16-го стол. ідея церковного об'єднання з Римом, навіть зі збереженням української східної християнської культури. Широкі шари не вірили, що так є та підозрівали, що під тим криється таки латинсько-польський хитрий підступ, хоч звичайно, без дійсної підстави.

В 16-тім століттю турки дальше ще є ворогом України, але вже не головним; головним ворогом є тоді могутня Польща, що на початку 17-ого століття навіть пірвалася завойовувати Москву та творити державний бльок під проводом Польщі від Одри аж по Ураль. Москва переживала тоді часи великого упадку, „часи Великої Смути", і тому в тих часах не представляла для України небезпеки.

На потавськім побоєвищі Росія стала найбільшою потугою на сході Европи. Одночасно вона стала теж і найлютішим ворогом українського народу, бо відразу стала перечити само його існування. Польщі нелегко прийшлось погодитись з її новим підрядним становищем на сході Европи навіть по упадку її державности. Провідники польського народу жили століттями мріями про свою історичну потугу та своїми претенсіями до українських земель, часто на власну шкоду. Багато з них живе ще такими мріями і нині. Яке це шкідливе, пізнати найкраще по тім, як по першій світовій війні Польща проти логіки політичних доктрин 20-го століття захопила етнографічні українські західні землі. Це було відразу підприємство безнадійне, бо втримати їх Польща не могла. Зате цей поступок Польщі, затроює відносини поміж українським та польським народами донині й то на шкоду Польщі та України, як це кожний може легко спостерігати.

Історична логіка подій вже нині диктує, що Польща, подібно, як Туреччина, повинна стати у власнім інтересі, добрим сусідом України.

Чи освідомить собі це польський політичний провід, чи ні, фактом є, що Польща перестала бути грізним противником України. Вона нині є другорядним противником України, бо головним ворогом українського народу є Московщина, яка як імперіялістична потуга на Сході Европи — повинна бути знищена, щоб український нарід міг жити як свобідна нація і як господар на своїй рідній землі та в приязні з усіми своїми сусідами.

Упродовж тисячлітньої історії України постійно головним ворогом України, була найбільша потуга, яка заіснувала на Сході Европи. Теперішня російська потуга — є якраз таким ворогом України. Тому тільки на руїнах цеї російської імперії може наступити рівновага сил на сході Европи і постійне замирення поміж Україною та її сусідами, колишніми ворогами, з російським народом включно.

ЧОМУ СПОЛОХ?

В половині лютого у Києві відбулася „республіканська нарада передовиків сільського господарства УССР" з участю ланкових, бригадирів та стахановців колгоспів усіх областей країни. Доповідав міністр сільського господарства УССР Кальченко на тему „Підсумки виконання зобов'язань в 1950 році та заходи по розгортанні соцзмагання в 1951 році". В своїй доповіді Кальченко говорив про „широкий розмах соціялістичного змагання" в сільському господарстві, про „великі досягнення 1950 року". Відзначив, що держава отримала від колгопів УССР рекордову кількість зерна та цукрових буряків, що в минулому році „підвищилася продуктивність громадського тваринництва".

Але, не зважаючи на вдоволений тон доповіді Кальченка, кілька днів по „республіканській нараді" совєтська преса в Україні опублікувала документ, який „досягнення 1950 року" поважно ставить під знак запиту, а навіть викликає враження сполоху". Це обширне звернення „до всіх учених, професорів і викладачів інститутів і технікумів, агрономів, зоотехніків, механізаторів, до всіх спеціялістів сільського господарства УССР," підписане робітниками Академії наук УССР.

Тезою звернення є: „Американсько - англійські імперіялісти готують нову світову війну, прирікають на злидні, голод і нестатки трудящі маси. З цією метою вони перетворюють ООН в свою слухняну зброю і намагаються обманним шляхом втягнути народи світу в нову війну". Тому „усвідомляючи надзвичайну важливість завдання сільського господарства нашої країни, колектив учених УАН вважає обов'язком помогти колгоспам добитися піднесення землеробства і громадського продуктивного тваринництва". Наступає перелік, в яких саме ділянках сільське господарство УССР потребує піднесення: збільшити валові збори зерна, бавовни, цукрових буряків, овочів, створити кормову базу і збільшити виробництво молока, м'яса і вовни; зміцнити колгоспи організаційно ,мобілізувати всі внутрішні ресурси для якнайшвидшого підвищення врожайности; піднести родючість ґрунтів та впровадити виробництво нових сільсько-господарських культур; виконати плян агролісомеліоративних робіт у колгоспах, розвинути садівництво і виноградництво, поліпшити рибне господарство; допильнувати, щоб у колгоспах стосувати погодинний графік; удосконалити будівельну справу в колгопах, раціоналізувати опалювання житлових приміщень колгоспників, ввести тісніше нормування оплат праці в укрупнених колгоспах і т. п. „Ввважаємо своїм патріотичним обов'язком звернутися до всіх працівників науки з закликом включитися в справу допомоги укрупненим колгоспам... Наша допомога буде сприяти зміцненню колгоспів підвищенню вартости колгоспного трудодня...".

Микола Очерет.

ДАВИДКА

5)

Пів року я був електромонтьором і жадного разу не міг виконати норми. Тому жадної не було перспективи вибитись з свого голодного пайка на пів голодний пайок, що я мав, коли був водовозом. І мені вже чітко вимальовувалась в близькому майбутньому голодна смерть, коли прийшло розпорядження звільняти всіх польських громадян з табору в зв'язку з організацією польської армії генералом Сікорським. Я пішов до контори і попросив мене записати у військову частину. „А какую же ти імєєш спеціяльность?" — запитав мене військовий, що вербував до армії. „У мене їх цілих три: кравець, водовоз і електромонтьор!" — „Так? Ну ладно. Єсть свободноє мєсто в пошівочной мастерской. Согласен єхать в Караганду?" — „Рад стараться!" — Тогда зайдьош завтра получіть літер на проєзд, харчевоє довольство і суточниє. Утром виєдєтє автомобілем, вечером посадка, а ночью отправка на Караганду. Понял?" — „Так точно!" „Ну ступай!" „Це вже була удача! Через тиждень я вже був в Караганді і там узнав, що мене прикомандирували кравцем до військ внутрішньої безпеки, а не до польських військових частин. „Як же це виходить? — питаю я. — З табору мене забірали до військової частини з польських громадян, а попав я у війська внутрішньої безпеки?" — „Вам, гражданін, пролетаріят оказиваєт довєріє і прінімаєт на работу в часті войск внутренной безопасності. Ви должен гордєть за то, что вам оказана така честь!" — авторитетно пояснив мені начальник частини особливого призначення. „Я таки гордий етім. В какую мастерскую прікажіте явіться?". — „Наша мастерская в центрє города" — і, кажучи це, начальник набрав номер телефона і дав розпорядження про прийом нового кравця. Далі він на листку блокнота написав адресу, відірвав листок, подав мені і сказав: „Пайдьотє по етому адресу. Там вам отведут помєщеніє і укажут гдє будєтє работать". Так я став кравцем військ внутрішньої безпеки і разом з тим узнав, що є речі далеко страшніші за голод. Караганда — це є всесоюзний табір каторжан, де під кулями військ внутрішньої безпеки працювали мільйони білих рабів. Власне те ж було й у „новій Германії", але склад рабів був інший. Тут тепер працювали совєтські громадяни з визволених від фашистів земель. Всі вони бачили інше життя, тому були небезпечні, а особливо небезпечних тримали у в'язниці, що була у місті. Тут були французи, німці, угорці, бельгійці, австрійці, голандці, еспанці, японці і навіть п'ять американських пілотів, що були привезені сюди з Владивостока, — совєтських громадян тут не було. Отож хоч я був вільний, міг ходити, куди хотів, але ця воля була гірше ніж моє ув'язнення там, в Новій Германії, коли я жив у конюшній. Я мав кімнату у місті, жив не в таборі, але я потеряв сон. Лягаючи спати, я вже не був певний, що ранком проснуся дома. Через що? Це тяжко пояснити, але я мушу це зробити, бо вам тоді не ясно буде, чому я виїхав з Совєтського Союзу. В Совєтському Союзі кожен мусить красти: заробітки такі малі, що мусиш красти. Крадуть всі, крадуть все. Крадуть гудзики, гнвіздки, віриьовочки, сіль, голки, нитки, ключі, пера, олівці, папір... ну словом, усе, що можна вкрасти і всі без виключення крадуть. Крадене продають на чорному ринкові і купують кліб. Ну, а раз уже крадуть, то бояться усього і завжди живуть під страхом, що зловлять. Коли ловлять, то звільняються за взятку, бо там усі беруть хабарі. Звільнившись, бояться, щоб хтось не доніс. Коли доносять і не вдасться викупитись, — попадають сюди, в Сибір. Ніхто не йде сюди на роботу з доброї волі, а мільйони людей женуть сюди за приговорами. Тут теждають хабарі, одержавши нові документи, намагаються жити на волі. Але праці вони вже ніде не знайдуть, маючи документи з концентраційного табору, тому знову крадуть, знову дають хабар, знову хтось доносить і знову попадають до Сибіру. Це всі знають, знає про це і уряд, але він знає, що робить. Йому вигідніше, щоб люди крали, ніж кожного забезпечити доброю заробітною платнею, бо ж тільки таким способом урядові можна одержати мільйони людей на тяжку роботу, що до неї ніхто по добрій волі не піде. Тому урядові потрібно підтримувати у населення „сознаніє віни" і тримати його у постійному страхові. Ви скажете, що я ж не крав. А хіба це має значіння? Хтось напише донос або якомусь начальникові я не сподобаюсь, — от зараз же й обвинуватять у якомусь злочині. Я же сам у Барановичах підписав протокол, що я є польський шпегун! Там же „пролетарскій суд", а це зовсім інше ніж звичайний суд. Там єдиним законом є „революційна совість" і „пролетарская б-дітельность" і це якраз узаконює повне беззаконіє. Другим прокляттям Совєтського Союзу є норми виробітку. Нормально цих норм виконати не можна, тому треба брехати, обдурювати. Отож всі в Совєтському Союзі брешуть, обдурюють, — а тому знову страх, що хтось донесе. Раз так, знову хабар і знову теж саме. Все життя було похоже на ризиковану гру: або я тебе обдурю і завтра ще буду жити, або ти мене піймаєш на брехні і, згубивши мене, сам ще будеш жити. Жадній людині тут не можна було вірити, бо кожен на твоїй загибелі будує свій дальший добробут. Та в такому оточенні жили всі, а для мене було ясно ще одно: до мене, як до жида, всі ставились вороже. Ось я іду вулицею і кожен з зустрічних дививсь на мене з таємною злобою. І це дійсно факт! Заходжу, приміром, до крамниці щось купити і чую: „О! І Абрамчик прийшов за сірничками!" Заходжу до якоїсь установи і знову чую: „Абрашка тоже тут!" Ідеш вулицею, а ззаду: „Дивись, он Абрашка пішов!" І це скрізь, і це на кожному кроці. Лише дома бачив я до себе людяне відношення з боку хазяйки, її сім'ї, а особливо з боку моєї сусідки. Вас цікавить хто була моя сусідка?

(Продовження буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

Іван Манило

Доля поета М. Пронченка

Ми багато пишемо про високомистецьку творчість і політично - громадську діяльність Олени Теліги та Олега Ольжича. Але вони були світлими героями Нової України, адже вони ще за життя молилися до милосердного Бога, щоб послав їм „найбільший дар: гарячу смерть — не зимне умирання"; адже вони, як непереборені лицарі, щиро шкодували, „що вмерти удруге не зможемо ми!" Та серед українських героїв першої половини XX століття, які згинули за волю України в боротьбі з гітлеро - сталінськими окупантами, ми чомусь тенденційно „забуваємо" про інші світлі імена... Так, про долю борця — поета Михайла Пронченка я не прочитав жадного рядка в нашій українській пресі — ні в часописах, ні в журналах. Щоправда, ще в 1948 році Іван Багряний свою драматичну повість „Розгром" видав друком з таким лаконічним написом: „Світлій пам'яті поета і товариша — Михайла Пронченка, що за українську ідею пройшов через большевицькі тюрми й концтабори і не зломився і нарешті був розстріляний в Кривому Розі гестапівськими посіпаками в 1943 році, — цей твір про трагедію покоління присвячую".

Отже ж я прочитав уважно „Розгром" Багряного, але... про особисту (чи не особисту?! — І. М.) трагедію Михайла Пронченка там не знайшов ні одного слова! Також добре ще не вияснена нам доля молодих письменників і журналістів Григорія Чаплі, Володимира Запухлія, Левка Крапки, Павла Бойка, Михайла Шломи та інших, які за вельмикривавої німецької окупації, тобто під час останньої світової війни, жили і працювали по цей бік фронту, на Україні.

Про долю ж поета Михайла Пронченка я, мабуть, знаю трохи більше, аніж його товариш І. Багряний.

Коли большевицькі орди 10 жовтня 1943 року підсунулися аж до легендарного Запоріжжя, а німецькі військові загін, підклавши міни під Дніпрогес, чекав дише наказу, щоб його вдруге зруйнувати, — я осідлав колгоспного одновухого коня та й переїхав через Хортицю на Дніпрі до Кривого Рогу. До самого ж Кривого Рогу мені не вдалося доїхати, бо туди вже прорвалася якась бронетанкова совєтська частина, — від Запоріжжя до Кривого Рогу гули фронти, земля двигтіла під ногами, небо було чорніше чорної землі.

Я повернув коня на Апостолово, Нікополь, Миколаїв... В якомусь селі Апостолівського району на Криворіжжі я заїхав до одного колгоспника переночувати. Це було собі звичайне (обшарпане) подвір'я колгоспника: занедбана під соломою хата, вікнами до сонця, стояла біля самої дороги; подвір'я — не обгороджене ні тином, ні загатою — заросло чебрецем; на грядках ще греблися дві-три курки; на рудій глиняній призьбі сидів, умиваючись, кіт — будуть гості! Тим єдиним гостем, очевидячки, був я... Вставши з коня, я постукав у двері. З хати вийшла сумна молода жінка. Привітавшись, я вже хотів вибачитись і поїхати далі.

— Будь ласка, заходьте до хати! — сказала вона, а коня (сокола одновухого, з яким я навіть переїхав Карпати) завела до конюшні.

В хаті на старенькій скрині лежали книжки... Тут же лежала окремо збірка поезій „Кобза" Михайла Пронченка... Я вже знав, що „Кобза" вийшла друком в Кривому Розі, де М. Пронченко працював при редакції газети і де був арештований за глибоко-патріотичні поезії та за поширювання серед українського населення протинімецьких і протисовєтських настроїв... Він навіть вивішував над будинком редакції український прапор!

Молода жінка, колгоспниця, що ввійшла тим часом до хати, спостерегла мою зацікавленість „Кобзою", і схвильованим голосом сказала:

— Цю книжку написав мій рідний брат...,

— Брат?! Але чи ви знаєте, що німці... — і я замовк.

— Ви хочете сказати, що німці Михайла вже розстріляли?!.. Ні, він тільки ізольований!

Потім сестра поета Пронченка показувала мені різні його фотографії, деякі рукописи поезій та все чомусь, засумована, твердила, що Михайло лише ізольований, а не розстріляний, як про це вже цілком певно говорили деякі компетентні українці.

Від'їзджаючи ранком з села, де народився і жив поет М. Пронченко, я звернувся з проханням до його рідної сестри, аби вона дала мені збірку „Кобза", але вона мені відмовила, мотивуючи це тим, що має тільки один примірник.

Згодом, на початку 1944 року, на вулиці міста Миколаєва був арештований гестапівцями мій приятель — журналіст з Донбасу Павло Бойко. Я поспішив йому на допомогу та й сам попав в гестапівські лабети. Нас замкнули в тісні і темні камери смертників, кожного окремо. Перед тим били обох кулачищами так, що ми, падаючи на підлогу, харкали кров'ю. Гестапівці нас били, приговорюючи по-російському: „Что, бульбовци, попалися?!" Ми взагалі заперечували, що ми якісь там бульбівці, мельниківці чи бандерівці... Ми були молодими свідомими патріотами Великої України — і тільки! Зокрема мене німці обвинувачували в тому, що я надрукував протинімецьку, образливу байку „Ягня та Свиня", де під образом гидкої Свині, мовляв, змальовав Адольфа Гітлера. А я ж твердив навпаки: Свиня — Иосип Сталін!

В тюремній камері разом зі мною сиділи українські лицарі — партизани, совєтські диверсанти, , жиди, злодії та інші мовчазні й підозрілі типи. Вони мене — ці останні — клали на завошивлену підлогу в кутку біля „параші" і примушували деклямувати по дві години підряд гуморески та байки... Одного разу до камери завели, тримаючи за руки, молодого студента Микитенка із Запоріжжя. Він, коли його арештували, почав хоробро відбиватися гранатами та відстрілюватися з пістоля. Останню кулю він залишив собі... Гестапівці все ж таки його арештували, поранивши в ногу. А йдучи через два дні на розстріл, студент - запорожець Микитенко зупинився на мить біля дверей і вигукнув:

— Моя доля — доля Михайла Пронченка! Слава Україні!

ЦЬОГОРІЧНА „ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА" НА ДОПОМОГОВО-ПЕРЕСЕЛЕНЧІ ЦІЛІ

ЗАКЛИК

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

В порозумінню з Українським Конгресовим Комітетом та при піддержці усіх наших центральних організацій, Екзекутива ЗУАДКомітету оцим *проголошує акцію збірки:* *„ВЕЛИКОДНЬОЇ ПИСАНКИ НА РЯТУНОК БРАТА І СЕСТРИ",* яка триватиме в місяцях: *квітні і травні 1951 р.* Для виконання усіх завдань та праці в 1951 р., ЗУАДКомітетові потрібна в найближчому часі сума:

$100,000.00 (сто тисяч долярів)

Досі всі видатки, зв'язані з величезною працею ЗУАДК-у, несло громадянство, як активні члени цеї Організації. І тепер основою нашої праці та моральної і матеріяльної сили на майбутнє мусять бути *наші члени.*

Сума потрібна на виконання завдань ЗУАДК не буде великою, коли:

1. Кожна українська організація товариство чи інституція, як і кожний українець на терені Злучених Держав стане членом ЗУАДКомітету та вплатить свою річну вкладку: $10.00 від організації і $5.00 від особи.
2. Під час Великодних Свят по всіх наших громадах повинні відбутися окремі збірки „Великодньої Писанки на Рятунок Брата і Сестри";
3. Кожна українська громада, організація і товариство, як і кожний українець та українка повинні в тому часі зложити свою щедру одноразову пожертву на допомогово-переселенчі цілі ЗУАДКомітету.
4. В кожній українській громаді в збірковому часі „Великодньої Писанки" повинно відбутися бодай одно віче, на якому була б переведена окрема збірка „Великодньої Писанки на Рятунок Брата і Сестри";
5. Чистий дохід з влаштованих в місяцях квітні і травні імпрез, повинен бути призначений на фонд "Великодньої Писанки";
6. Прохається всі професійні і самодіяльні хори, театри та інші мистецькі гурти, щоб вони в збірковому часі влаштували бодай по одній імпрезі, дохід з якої був би призначений на фонд „Великодньої Писанки".
7. Прохається всі організації і товариства, зокрема відділи наших запомогових організацій: Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу, Провидіння і Народної Помочі та Союзу Українок і „Самопомочі", щоби вони на своїх місячних зборах не тільки стали членами ЗУАДКомітету і заплатили свою річну вкладку а-ле й призначили відповідну до свого бюджету одноразову пожертву на фонд „Великодньої Писанки" на допомогово-переселенчі цілі ЗУАДКомітету.
8. Прохається всіх довжників ЗУАДКомітету, щоби в збірковому часі вирівняли свої заборгування і при цьому зложили, по можності, теж відповідну пожертву на фонд „Писанки;
9. ЗУАДКомітет поробить заходи, щоби в рямках збіркової кампанії видати свій окремий, по можності великодньосвяточний додаток до наших пресових органів на терені ЗДА; вже тепер прохається надсилати до цього додатку, який вийде великим тиражем, повідомлення своїх пожертв на фонд „Великодньої Писанки" замість святочних побажань.

Це тільки головніщі рекомендації, по лінії яких повинна б відбуватися збірка „Великодньої Писанки на Рятунок Брата і Сестри"; кращі інші можливості видніші в поодиноких громадах і тому тут рішальне значення матиме приватна ініціятива передових громадян та місцевих організацій. Тому зокрема закликається всіх провідних громадян, зокрема голов Об'єднаних Комітетів, щоби вони перебрали на себе цей важкий, але відповідальний і почесний обов'язок. Усіх громадян та їх організації закликається, щоби вони не чекали аж до них хтось зголоситься в справі писанки, але самі і негайно вислали свою пожертву до ЗУАДКомітету на адресу

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. BOX 1661 PHILADELPHIA 5, PA. USA.

До активної допомоги в збірці „Великодньої Писанки" закликається насамперед нових імігрантів, які з власного досвіду знають злидні і недолю скитальщини. До такої ж окремої ініціятиви та участи в збірковій кампанії закликається наше жіноцтво своїм вразливим серцем спроможне глибше відчути терпіння інших.

Українки, Українці: Ви знаєте працю створеного Вами ЗУАДКомітету в минулому і його потреби в теперішньому. Десятки тисяч наших рідних по крові сестер і братів вже врятовано, але десятки тисяч ще очікують від нас того порятунку. До нас простягнені ще руки тисяч бездомних, на нас звернені очі тисячів хворих і немічних старців. Ми мусимо їм допомогти і тим сплатити ласкаві долі бодай частину нашої вдячности за те, що нам випадала та нелюдських терпінь або що нас з них вже врятувала. *Ми рівнож мусимо бути готовими до праці на випадок можливої нової світової пожежі.* Допомога потребуючим — це найшляхетніша прикмета людини. Недалекий вже гомін Великодних воскресних дзвонів хай пригадає нам, що наша допомога може відвалити камінь горя та допомогти воскреснути тим нашим братам і сестрам, що сьогодні ще переносять муки розп'яття. Хай не буде ні одного американського українця і ні одної американсько - української організації чи інституції, які не стали б членами ЗУАДК и не зложили б своєї щедрої пожертви на фонд „Великодньої Писанки на Рятунок Брата і Сестри".

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ У ФІЛАДЕЛФІЇ

Усі пожертви зложені на ЗУАДК є звільнені від доходового федерального податку, а посвідка ЗУАДК є офіційною посвідкою в цій справі.

З пожовклих листків

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ?

21. БЕРЕЗНЯ 1901 р.

НАША ДЕРЖАВНА САМОСТІЙНІСТЬ

Під повищим заголовком написано в редакційній статті:

Хто з читачів „Свободи" читав наш календар на 1901 р., то там найшов статтю „Боротьба за волю", в котрій з історичного боку доказано самостійність нашого народу... Політична, чи там державна самостійність, або інакше сказавши цілковита незалежність Руси-України, — це спасення українців. Зрештою сьогодні змагають до цього не тільки українці, але й усі народи, які не мають своєї власної держави. Коли це прийде, не знати, але це справа для нас свята... Нас українців рахують тепер на 30 мільйонів. Днесь ми не маємо своєї волі, ані своєї держави, але мусимо слухати і служити чужим... Не завадить згадати, що пани забрали нам наші найліпші землі, тож не дивниця, що наш нарід на своїй рідній землі бідніє, а чужинець багатіє.

Усього того не було б, як би ми мали свою власну державу. Тоді ми були б панами на власній землі. Ми урядились би так, як було б для нас найліпше... Власне держава з повною свободою, без хлопа й пана — це спасення Руси-України, а кінець і смерть її мукам та визискувачам і гнобителям. (А. Левків).

ПРО ЩО ПОВИННА СТАРАТИСЯ КАНАДІЙСЬКА УКРАЇНА?

Коло 27 тисяч українців поселилося в Канаді і живемо здорові по корчах та преріях, працюючи на хліб насущний... Та чи українці навіки бути тільки образом витривалости в біді? — Ні, він повинен на вільній землі користати з волі і свобідно шукати дороги, по якій війшов би в круг інших вільних культурних народів... Приглянувшись собі мусимо сказати, що у нас просвіти майже нема... Тому берімося до просвіти в Канаді, закладаймо школи для дітей, а читальні для старших. Хай бодай на кожних 10 українців іде одно число „Свободи", з якої довідаємося багато про тутешні права й обставини, і як нам поступати в політичній чи громадській потребі. —Іван Бодруг.

ЗВІТ КАСОВИЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ

Стан каси з дня 28. лютого 1901 р. такий: Було в касі $8,852,19, за лютий прийшло 1,509,54, всього приходу було отже $10,361.73. Розхід на лютий 996, остається в касі $9,365.43.

ОГОЛОШЕННЯ: Пошукуємо учителя з добрими свідоцтвами, щоб міг заразом бути дяком і учити нотний спів. Платня $25.00 на місяць і доходи. Зголошуватися на адресу: о. М. Балог, Трауґер, Па. Куратори церковні: І. Червинка, Іван Гардий; куратори шкільні: Іван Фариняк, Іштван Житняк.

— Пам'ятайте на Фонд Шкільної Молоді в Америці!

— Ще маємо на продаж тільки кілька Календарів У. Н. С. Хто пришле $2.00, пішлемо йому п'ять примірників. Такого календаря ще американські українці не мали! — Адміністрація „Свободи", Олифант, Па.

Так само продумано треба писати до наших друзів закордон.

Подруге, про саму подію можна згадати в деяких наших листах, бо вона є типовим прикладом американської демократії: найвищі урядові чинники знаходять час писати до простісіньких громадян, а вояк щиро написав про все, що думає, не боїться переслідування поліції.

Нарешті саме слово Ачесона американці повинні повторювати знову і знову: Америка хоче миру; Америка прагне миру всім серцем і душею. Ці слова світ повинен раз-у-раз чути. Вони є прості, зрозумілі та зворушливі. Вони дійдуть навіть до тих, хто досі були обдурені фальшивою пропагандою.

Це є стаття із серії щотижневих статтів, поширюваних тепер Загальною Радою Американської Єдности з метою допомоги американським громадянам ширити правду про Америку по всьому світу. Якщо у Вас є якісь питання або побажання щодо того, як зробити листи закордон ще ефективнішою зброєю у поході за правду — то напишіть до редактора, або до Загальної Ради: 20 Вест 40 Стріт, Ню Йорк, Н. Й.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

41. Лист до батька

Упродовж кількох місяців Загальна Рада Американської Єдности пояснює значення листів закордон у загальному „поході за правду". Уже говорилося, що за тих обставин, коли неможливо зачіпати в листах політичні питання, можна дуже допомогти проста інформація про хату й родину, про церкву і фабрику.

Звичайний лист може бути одним з значущих і важливіших документів і кожний, що береться писати листа, повинен подумати про те, що його лист є засобом поширювати правду і поборювати брехню.

Недавно в Америці сталась подія, яка наочно показала силу особистого листа. Один моряк написав з табору Пендлтон у Каліфорнії до свого батька, що живе в Кемдені, Ню Джерзі. Юнак був знервований і незадоволений; він не розумів, чому саме він і інші хлопці мають бути відірвані від мирного життя і проходити вишкіл, готуючися до війни.

Батько подумав, що важко відповісти на такого листа, адже відповідь мала би докладно вияснити, чому хлопець повинен був залишити мирне творче життя і переживати труднощі та злидні військового побуту. Тоді батько відправив листа до Секретаря Стейту ЗДА Діна Ачесона, прохаючи його порадити, що написати знервованому воякові.

Дін Ачесон написав відповідь сам, добре над нею попрацювавши, і його лист допоміг молодому морякові віднайти віру і зрозуміти значення подій.

„Є багато тяжких моментів", — написав Секретар Стейту про теперішню політику Америки, — „але нема легшого шляху до встановлення миру в світі".

Треба подумати над цим прикладом і використати його у писанні наших листів.

Поперше, треба згадати, як старанно і продумано написав Ачесон до молодого вояка.

ДЕНЬ АРМІЇ

23 лютого в СССР відзначали 33 роковини створення совєтської армії та військово-морської фльоти. В підприємствах школах, фабриках, колгоспах України відбулися віча, на яких читано доповіді під такими стандартними заголовками: „Совєтська армія — оплот миру та демократії в усьому світі", „Генераліссімус Сталін — організатор перемог збройних сил СССР".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На УККомітет: $557.

Як кожного року так і цього року заходом Центрального Комітету Українських Національних Організацій переведено коляду і зібрано $557.00.

Коляда з Порту

Колядували: М. Кіценюк, Й. Козак, В. Бойчук і С. Магмет.

Зложили: Український Нар. Дім $100; по $5: П. Сташко, М. Безкоровайний, Н. Кіценюк, К. Пілат, М. Іванців; по $3: В. Федчишин, Я. Красновський, Т. Федун; по $2: Т. Чечель, С. Могила, Н. Ільків, В. Бойчук, В. Мариць, А. Воробель; по $1: Й. Козак, пані Полянська, М. Федірко, І. Коритко, І. Пілат, В. Вовчко, М. Вовчко, Н. Бутович, М. Могила, В. Хребет, І. Федкін, пані Лещак, І. Сиктор, А. Брода, І. Куцмида, Е. Мамчак, пані Ковальчик, К. Лиса; разом $167.

Коляда з гори міста.

Колядували: А. Поливчак, М. Пінковський, В. Талаба, Т. Стець і С. Каша.

Коляду зложили: по $5: М. Сухорський, А. Лятіс, М. Процак, І. Левчик; о. Л. Чапельський $3; по $2: С. Каша, А. Олекса, К. Качуряк, А. Назіник, М. Пінковський; по $1: Т. Стець, М. Процак, В. Ґрабовський, А. Зизяк, М. Фецула, Б. Голда, В. Гирила, Й. Гарасимчук, І. Козак, І. Мушинський, М. Кіценюк, М. Стефура, А. Огар, Т. Луняк, Д. Стець, І. Литочин, В. Мазурак, М. Чайковський, С. Каша, М. Матлаґа, І. Крупа, Н. Барна, Ф. Забуряк, І. Ґески, М. Н., М. Н., разом $59.

Коляда з Бей Вей

Колядували: А. Поливчак, В. Талабун, І. Солтівський, М. Волуйчик, Е. Волуйчик.

Зложили: по $5: Ю. Картичак, П. Остапчук, В. Миськів, І. Кінащук; по $4: В. Дучемінський, С. Пограничний; по $3: А. Поливчак, І. Станик, Т. Юрчак, М. Гульник; по $2: П. Пітула, С. Родзиняк, С. Прокопик, І. Муха, М. Яблонський, І. Гриб, М. Федицкий, Е. Димчак, І. Солтівський, Е. Волойчук, В. Салабай, С. Заваляк, І. Галущак, Т. Френкевич, І. Френкевич, Ю. Ґвідзь; по $1: М. Ґринішак, А. Янґелевич, І. Ґелей, О. Кнурек, С. Шийка, С. Барна, М. Кінащук, Н. Барна, І. Пошивак, І. Хрибет, Гр. Кардаш, І. Левицька, С. Федаш, С. Мілянович, Гр. Пайкош, М. Шари, І. Заканич, О. Войтович, Т. Урбан, П. Гонимар, П. Балинський, Т. Дідух, С. Шимура; разом $95.

Коляда з Плейзів

Колядували: А. Смит, С. Могила, І. Кобасовський, Р. Слободян, Д. Слободян. Коляду зложили: по $25: Іван Зазуляк і Мирон Литвин; по $10: Роман Слободян, Калина Лисюк, Ол. Галилюк, П. Зеленський, М. Волошинович, Р. Левицький, Василь Ратич, Дм. Мина, М. Щерба; по $5: П. Ізаюк, А. Федірко, В. Кардаш, А. Смит, А. Кемпа, М. Марків, В. Стасюк, В. Штоґрин, М. Меґлов, Й. Балніцький, Д. Гнатюк, І. Микитка, О. Балніцький, І. Романович, М. Пізнак; по $3: С. Гординський; по $2: Й. Марунчак, С. Ґенеґа, Ф. Федош, М. Волчук, М. Поливчак, Б. Слободян, А. Ткачук, Д. Щерба, Й. Ільків, Д. Ваґнер; по $1: І. Дацьковський, В. Федик, В. Божко; разом $239.

Разом коляда з Елизабет і околиці дала $557.00. — Гроші вислано до Українського Конґресового Комієту.

ШІКАГО-САВТ, Ілл.

Академія в пам'ять Шевченка

Дня 18. березня ц. р. Осередок СУМА в Шікаґо-Савт улаштував власними силами для ширшого громадянства Святочну Академію в честь Тараса Григоровича Шевченка.

В гарно прибраній залі з портретом Тараса Шевченка академію відкрив культ.-освітній референт п. Ґой Петро. Після відкриття виступив з „Заповітом" сумівський хор під орудою п. Семкова Микити. Реферат виголосив друг Борик Степан. В рефераті прелеґент висвітлив Тараса Шевченка, як національного провідника, борця за найвищі українські ідеали та пророка української будуччини. Дальшу частину виповнили чотири декламації і ще дві пісні того ж хору „Сонце заходить" й „Думи мої". Академія пройшла успішно. Кожний виходив зі залі з вірою, що „встане Україна і розвіє тьму неволі".

Серед буденних днів сумівці гідно відзначили річницю народження й смерти свого найбільшого генія Тараса Шевченка. Якраз минув рік від заснування цього осередку і він, тобто Осередок, поруч інших святочних імпрез і академій, вже вдруге відзначив Шевченківську Академію.

Прикрим є те, що стара іміґрація дуже нечисельно приходить на ці святочні імпрези.

Л. К-на

НЮАРК, Н. Дж.

Величавий Шевченківський Концерт

У неділю, 25 березня, відбувся у Нюарку заходом Українського Центрального Комітету величавий Шевченківський Концерт, який належав до найкращих і найбільш вдалих, як своєю добірною програмою, так і виконанням усіх точок. Виступали аж чотири хори: „Боян" і злучені під управою проф. Т. Каськова, хор ООЧСУ під управою п. Р. Набережного, хор Української Презвитерської Громади під управою проф. Ю. Кириченко і чоловічий хор „Трембіта" під управою п. М. Добуша. Усі ці хори (соля виконували п. п. М. Сокалюк, С. Чорномаз і др.) були дуже дбайливо приготовані і внаслідок цього співали чисто, поправно і зо зрозумінням. З признанням слід підчеркнути в усіх цих хорах, чи пак у їх управителів, стремління відійти від провінціялізму у виборі репертуару в якому не було цих дешевеньких т. зв. творів, які так часто засмічували програми Шевченківських концертів давнішими роками.

Глибоко змістовну промову виголосив др. К. Кисілевський; гарно деклямувала п-ні Ірина Гнатів, а ґрупа молоденьких пластунок чітко й прецізійно виголосила поему Лесі Українки „Шевченко".

Баритон Петро Ординський є старим, любим другом нюарської громади і його виступ завжди тепло зустрічають. Так було і цим разом: його виконання — у своєрідному „народньому стилі" — трьох пісень Лисенка („Мені однаково", „Ой чого ж ти почорніло", „Ой Дніпре") викликало щирі й довготривалі оплески. Справно акомпаніювала йому п-ні М. Шумейко.

Справжня овація зі сторони усіх присутних зустріла появу на сцені нашої пари славнозвісних артистів — Марії Сокіл і д-ра Антона Рудницького. Марія Сокіл виконала низку невідомих у нас, нових творів до слів Шевченка: арію Мейтуса з опери „Гайдамаки" Рудницького, „Коли б зустрілися ми знову", Чишка „Пісню Галі" з опери „Назар Стодоля" і Штогаренка „Як би мені черевики". Блискуче, зворушливе виконання усіх цих творів, чудовий голос артистки і її мистецтво орудувати ним — усе це викликало повне захоплення публики, яка довго домагалася додаткових пісень і врешті примусили пані Сокіл повторити свою останню точку. Це був наявний доказ, що любителі української пісні й музики раділи з повороту п-ні Сокіл та п. Рудницького на українську концертову естраду.

Відспіванням „Ще не вмерла" закінчилося це незвичайно вдале Шевченківське Свято. Слід згадати, що всі без вийімку виконувані твори в програмі, як хорів так і солістів, були до слів Шевченка. Публика виповнила по-береги велику салю Української Централі.

ПРИДУМУЮТЬ ПРОБУ АТОМОВОЇ БОМБИ НА АЛЕВТАХ

Вашинґтон. — „Асошіейтед Пресс" звідомляє ,що уряд Злучених Держав приготовляється до пятої проби атомової бомби, цим разом на однім з Алевтських островів, на границі Сибіру. Члени Комісії Атомової Енергії схильні до такої проби тому, що вона відбулась би в околиці, у якій передбачується війну з Росією. Крім цього нова проба була б відмінною від усіх попередніх, бо бомба мала б бути приміщена під землею, на поверхні якої находиться гора. Таких островів є там більше і вони не потерпіли б від вибуху. Коли б підкласти атомову бомбу під якийсь коралевий острів на Тихому океані, тоді він міг би щезнути підчас вибуху і не можна б було нічого довідатися про його вплив на землю й на скали.

КНИЖЕЧКА ДЛЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОБОРОНУ

Вашинґтон. — Підручник для Необхідної Діяльности підчас Оборони видав федеральний уряд для інформації про різні федеральні бюра й агенції, зв'язані з оборонною програмою. Її назва:

Handbook of Emergency Defense Activities.

Вона коштує 25 ц., а замовлення треба висилати на адресу:

Superintendent of Documents
Washington 25, D. C.

У ПІДГОТОВІ ДО КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

Филаделфія приготовляється з справжнім захопленням для прийняття в гості українсько-американських ветеранів світових воєн. Це мають бути „Филаделфійські Радощі з 1951 р.". З уваги, що теперішній час зазначується значною участю резервових вояків українського роду в ново організованих збройних силах Америки, буде повно різнородних вояцьких одностроїв на конвенції.

На наради вибрано найвигіднійший готель у Филадельфії, а саме Белвю-Стратфорд готель. Заки його вибрано, комітет брав під застанову не тільки вигоду, але й кошти утримання, отже ціну кімнат. Крім того цей готель має центральне положення, бо находиться в самім осередку міста, недалеко ратуші. Доступ до нього вигідний з усіх усюдів, а головно з залізничних станцій.

Хоч покладено головну вагу на розвагу для ветеранів, то ділова частина не є другорядною. Передбачено кілька змін у статуті, які конвенція має передискутувати й евентуально ухвалити. Буде теж дискусія над поширенням організації Українсько-Американських Ветеранів на різні місцевости й стейти. Комітет подбав теж про визначних промовців, які будуть притягаючою силою конвенції. Щоб ветерани самі могли причинитися до успіху, треба, щоб вони вже заздалегідь зголошувалися до участи в нарадах і забавах в днях 26 і 27 травня 1951. Треба теж наперед забезпечити собі кімнати в готелю, не зважаючи „на поважне положення".

Тома Дармопрей

● **Морську лябораторію для студій мушлів побудовано на кораблі Шанґ Вілер у Вест Гейвен, у стейті Коннектикат.** З неї будуть спостерігати життя устриць і інших подібних морських сотворінь.

● **Сліпоті можна запобігти в половині випадків.** Це ствердив на зібранні в Ню Йорку Краєвого Товариства проти Сліпоти др. Лінард Шілі, головний лікар Служби Прилюдного Здоров'я.

● **„Голос Америки" доходить знову до Арґентини.** Програма була заборонена владою два дні.

● **228,941 вояків виносять всі втрати військ О. Н. в Кореї,** включно з південно-корейськими. В це враховані вбиті, поранені і полонені та пропавші без вістки. Всіх вбитих є 25,374.

● **99 відсотків посадників американських міст це чесні люди,** твердить Американське Муніципальне Товариство в Шікаґо. Цю заяву оголосило воно з нагоди зазиву директора Федерального Слідчого Бюра, щоб громади співпрацювали з іншими чинниками при здавленні злочину.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. „Сокіл", від. 336, відбудуться в неділю, 8. квітня, в 1. год. пополудні, в У. Н. Домі. Проситься членів взяти численну участь, як рівнож сплатити належні вкладки. — За уряд: Я. Дзядига, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Василія Великого, від. 364, повідомляє всіх членів і честиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. квітня, в 2-гій год. пополудні, в Укр. Домі, 3161 Е. 93 вул. Просимо всіх членів прийти на означений час і привести своїх знайомих, котрих секретар від. радо впише до У.Н.С. Довгуючих членів просимо прийти і вирівняти свої вкладки. — За уряд: Е. Білецький, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів і членіць, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 8. квітня, в год. 12. вполудне, в Домі Від. УНС, 845 N. Western Ave. Проситься членів прийти на час. Члени, котрі були суспендовані в березні, коли прийдуть на збори і заплатять свої вкладки, будуть прийняті наново. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102, відбудуться в неділю 8. квітня зараз по другій і третій Службі Божій, в церковній галі 2280 W. 7th st. За уряд: Г. Голобець, предс., В. Жук, кас.; М. Бобечко, секр.

МОНЕССЕН, Па. — Повідомляється членів Братства св. ап. Петра і Павла, від. 338., що місячні збори відбудуться в неділю, 8. квітня 1951, о год. 1:30 пополудні в українській галі при 2-гій вул і 213 Скунмекер Евеню. Проситься всіх членів прийти і заплатити свої місячні вкладки. За уряд: Предс. Янковський, касієр Кудлик, секретар Куць.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Тов. Івана Франка, від 241, повідомляє всіх членів, що квартальні збори відбудуться 7. квітня о год. 6-тій вечером, в ґалі під числом 74 Герис Евню. Обов'язком кожного члена є явитися на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — Уряд

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляється членів Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться 8. квітня в 1. год. пополудні. Проситься членів прийти на ці збори. Будемо брати знимку зі всіх членів з нагоди 25-літного ювілею нашого Товариства, що буде в травні 1951 р. — М. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

ПОДЯКА

Ділимося сумною вісткою з кревними, приятелями та знайомими, що наш коханий синок ВОЛОДИМИР (ВОЛТЕР) ДЗУНДЗА, уроджений 4. лютого 1938 р. в Калуші, Зах. Україна, який приїхав з нами до ЗДА 26. квітня 1949 р., по довгій і тяжкій недузі серця помер в дні 4. марта 1951 р. в місц. шпиталі в Амстердамі, Н. Й., а його похорон відбувся в дні 6. марта 1951 р. на місц. цвинтарі. Всім, що так морально як і матеріяльно несли поміч та причинилися у відданні останньої прислуги померлому щиросердечне „Спаси Біг".

Роман, Марія і Юрчик ДЗУНДРИ

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

Д-р Сергій Кротюк просимо подати свою адресу, маємо листа для Вас.

ТАРЗАН, ч. 2564. Ворог розбитий.

AS THE LEADING PHELIAN PREPARED TO THROW HIS CLUB, GRIDLEY FIRED. THE FELLOW WHIRLED AND FELL DEAD IN HIS TRACKS.

GRIDLEY DODGED THE THROWN CLUB AND FIRED AGAIN, BRINGING DOWN ANOTHER OF THE HAIRY BRUTES. THE REMAINING TWO TURNED AND FLED.

"WELL," GRIDLEY SAID, SURVEYING THE BATTLEGROUND, "IT'S A GREAT COUNTRY; BUT I'M DARNED IF I SEE HOW ANYONE GROWS UP TO ENJOY IT!" AS THEY WALKED TOWARD THE NEARBY MOUNTAINS, THE GIRL POINTED TO HERSELF AND SAID WITH A LITTLE SMILE, "JANA!"

2564

Коли провідний волохач був готовий кинути свій костур, Ґрідлі вистрілив. Тип закрутився і впав мертвий на місці.

Ґрідлі вимнув удару киненої палиці і вистрілив наново, вбиваючи другого волохача. Два інші відвернулися і втікли.

„Що то за величава країна" — заговорив Ґрідлі, оглядаючи побоєвище. „Одначе я не вірю, щоб я дожив того, щоб хтось нею втішався!" — Коли вони йшли до недалекої гори, дівчина показала на себе саму й сказала з усміхом „Яна!"